

σήμα

σήμα, το, ουσ. [<αρχ. σῆμα], το σήμα. **1.** συνθηματική χειρονομία, συνθηματικό νόημα, συνθηματικό σημάδι, που γίνεται από μακριά ή από κοντά, το σινιάλο: «χωρίς κανένα σήμα κατάλαβε πως βρισκόμουν σε δύσκολη θέση, κι έτρεξε να με βοηθήσει». **2.** διακριτική παράσταση σωματείων, ομάδων, κομμάτων κ.λπ.: «ο δικέφαλος αετός, είναι το σήμα της Α.Ε.Κ. και του Π.Α.Ο.Κ. || το σήμα του Κ.Κ.Ε. είναι το σφυροδρέπανο και του ΠΑ.ΣΟ.Κ. ένας ανατέλλων ήλιος». **3.** οδική ένδειξη της Τροχαίας: «λίγο πριν απ' τη στροφή υπήρχε σήμα πως στένευε ο δρόμος». **4.** (στη γλώσσα του στρατού) το αναγνωριστικό, το διακριτικό σημάδι του κάθε όπλου ή του κάθε σώματος, που είναι ραμμένο στο μανίκι λίγο πιο κάτω από τον ώμο, για να διακρίνεται: «επειδή ήταν ξηλωμένο το σήμα μου, ο λοχαγός μου 'ριξε καμπάνα». **5.** επίσημη ειδοποίηση που στέλνεται στο στράτευμα: «ήρθε σήμα απ' τη μεραρχία πως στις γιορτές των Χριστουγέννων θα χαριστούν οι ποινές».

- *κάνω σήμα*, με συνθηματική χειρονομία, νόημα ή σημάδι, προσπαθώ να δώσω σε κάποιον να καταλάβει κάτι, χωρίς να γίνει αντιληπτό από άλλους: «μια ώρα του κάνω σήμα να διώξει την γκόμενα, γιατί έρχεται η γυναίκα του, κι αυτός δεν παίρνει χαμπάρι».

- *κάνω σήματα μορς*, βλ. λ. [μορς](#).

- *πέφτει σήμα*, ειδοποιούνται διάφορα άτομα, ιδίως μέσω τηλεφώνου: «κάθε φορά, που έρχεται αυτός ο παλιόφιλος στην πόλη μας, πέφτει σήμα και μαζεύεται όλη η παρέα στο γνωστό μας μπαράκι || ήρθε ο τάδε απ' το εξωτερικό κι αμέσως έπεσε σήμα να μαζευτούμε όλοι στο μπαράκι μας».

- *σήμα κατατεθέν*, **α.** παράσταση ή διακριτικό σημείο, που διακρίνει ένα εμπορικό ή βιομηχανικό προϊόν και που έχει κατατεθεί στο υπουργείο Εμπορίου για κατοχύρωση, ώστε να χρησιμοποιείται αποκλειστικά και μόνο από την εταιρεία που της ανήκει: «το σήμα κατατεθέν του καφέ Λουμίδη είναι ο παπαγάλος». **β.** ιδιαίτερο γνώρισμα τόπου ή ατόμου ή ομάδας ατόμων: «το σήμα κατατεθέν της Θεσσαλονίκης είναι ο Λευκός Πύργος || το ψέμα είναι το σήμα κατατεθέν αυτού του ανθρώπου || το σήμα κατατεθέν των αναρχικών είναι ένα κεφαλαίο άλφα μέσα σ' έναν κύκλο».

Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας